



## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses**

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Antidotorum Evangelicorum D. Thomæ Stapletoni, S. Theol. Doctoris, & in Academica Louaniensi S. Script. Professoris Regij, Pars Altera - In Sacrosanctum Euangelium secundùm Ioannem

**Stapleton, Thomas**

**Lvgdvni, 1595**

38. Qui credit in me, flumina fluent de ventre eius aquæ viuæ.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-39480**

sequentia vel id à Catholicis flagitant quod fieri nequit, vel ob id Catholicam Ecclesiam taxant, lacerant, refugiunt, quod ad salutem ac iustitiam nihil pertinet? Quæ in huius generis criminatione apud Calvinum & alios frequentissima, tam Caluino quàm aliis, semel & sufficienter responsa sunt.

38. *Qui credit in me, flumina fluent de ventre eius aqua viua.*

V AFRÈ hunc locum tractauit Calvinus, & quum verbo dicat, *proprie hic agi de virtute Spiritus qua renascimur in Christo, ac efficiamur noua creatura*, eorum sententiam reiiciens qui non nisi de donis visibilibus Christum hinc agere volunt, re tamen ipsa omnem illam virtutem Spiritus qua renascimur in Christo, & nouæ creaturæ in Christo efficiamur, penitus excludit atque subuertit; totamque hanc Spiritus virtutem in sola fide constituit. Sensus (inquit) est, Spiritum instar viui & semper irrigui fontis esse in credentibus, ut Paulus ad Rom. 8. 10. testatur ipsum in nobis esse vitam, quamuis adhuc in reliquijs peccati mortis materiâ circumferamus. Et sanè quum quisq; pro fidei suæ mensura donorum Spiritus compos fiat, non potest in hac vita solida eorum plenitudo constare. Verùm sic fideles in fide proficiendo subinde ad noua Spiritus incrementa aspirant, ut primitia, quibus imbuti sunt, illis ad vitam perpetui vitam sufficiant. Sed hinc etiâ monemur quàm exiguus sit fidei nostra modulus, quum vix guttatim in nobis distillent Spiritus gratia, quæ instar fluminum profuerent, si iustû Christo locum daremus, hoc est, si fides nos eius capaces redderet. Et paulò post totum locum concludens: *Quod nos in terra inopes & ieiuni ac propè inanes spiritualium bonorum iacemus, tarditati & angustia fidei nostræ imputandû est.* Hæc Calvinus, totâ Christi doctrinâ funditus subuertens. Christus flumina aqua viua de ventre credentium fluentia promittit. Calvinus non nisi guttatim in nobis Spiritus gratiâ distillare, inopes ac ieiunos ac propè inanes bonorum spiritualium iacere affirmat. Christus de regeneratione in nouam creaturâ loquitur. Calvinus reliquias peccati veluti mortis materiâ adhuc nos circumferre asserit. Christus denique de Spiritu gratia quæ credentes accepturi erant, interprete Euâgelista, loquebatur. Calvinus de fidei mensura vel angustia potius & tarditate illum loqui exponit. Denique sensus Caluini est, totam hanc Spiritus Sancti virtutem

Christi doctrinam Calvinus funditus euertit.

- ac gratiam nihil aliud esse quàm quòd Christum omnibus Spiritus donis refertum fide apprehendimus: (ait enim hoc loco, *in Christum nos credere dum eum amplectimur omnibus Spiritus donis refertum*:) vt habere Spiritum Sanctū, eiusque dona nihil sit aliud quàm fide Christum apprehendere, qui Spiritum habet, eiusque dona. Quam eius sententiam rectè hīc & obicurè insinuatam supra in lucem eduximus. Ceterum noua in Christo creatura, quæ per Spiritus Sancti dona efficitur, vt ipse hīc Calvinus agnoscit, non est fides Christi cum suis donis apprehendens, sed est (vt Paulus definit) *fides per dilectionem operans*: quæ vt per dilectionem operetur, accipitur à credente Spiritus Sanctus, non pro mensura fidei, sed *pro mensura donationis Christi*, qui tribuit vnicuique prout vult & quantum vult.
- Gal. 5.* Sandè quum de illa virtute Spiritus Sancti Christus loquitur, non quæ momentanea esset, & ad prima fidei rudimenta commendanda daretur, sed quæ credentibus in eum perpetuo largienda esset, & quam filij Dei sitiunt, (præmiserat enim, *Si quis sitit, veniat ad me, & bibat*) sitiunt autem filij Dei non dona illa miraculosa, sed iustitiam & sanctitatem, iuxta illud
- Ephes. 4.* Christi, *Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam*, ex utraque controuersiam esse debet, per flumina aquæ viuæ hoc loco colla gratiarum Dei fluente intelligi, quæ in Christum credentibus & in eo regenerati, ad vitæ nouitatem induendam, largitur & copiosè accipiunt, *effuso spiritu s. abunde, & per abundantiam gratiæ & donationis & iustitiæ*, vt Paulus loquitur. Hæc flumina aquæ viuæ designauit Esaias, quum diceret. *Aperiamus supremis collibus flumina, & in medio camporum fontes: penam desertum in stagna aquarum, & terram inuiam in riuos aquarum.* Et iterum. *Effundam aquas super sitientem, & fluentia super aridam: effundam spiritum meum super semen tuum, & benedictionem meam super stirpem tuam.* Sunt promissiones gratiarum, quas Spiritus Sanctus credentibus in Messiam & nouo populo infunder. De quibus iterum idem propheta dixit. *Omnis vallis implebitur*: quia sicut ad valles & loca depressiora copiosissimè aqua defluit, sic in humiles & trementes sermone Dei, quales credentes sunt, *captiuantes intellectum in obsequium Christi*, Spiritus Dei largissimè sua dona infundit, ita vt (iuxta Pauli verbum) *impleantur in omnem plenitudinem Dei*. Quam plenitudinem per fructus Spiritus Sancti in credentibus idem Paulus aliqua ex parte commemorat. *Fructus spiritus est, charitas* (quasi omnium aliorum radix) *gaudium*
- Gratiarū Dei flumina.*
- Tit. 2.*
- Rom. 5.*
- Cap. 41.*
- Cap. 44.*
- Cap. 40.*
- Luc. 3.*
- Esa. 44.*
- 2. cor. 13.*
- Ephes. 3.*
- 39.*
- Gal. 5.*

*diuina, pax, patientia, benignitas, bonitas, longanimitas, mansuetudo, fides, modestia, continentia, castitas.* Hæc sunt flumina aquæ Chrysof. hom. 50. in Ioan. viuæ, dona & gratiæ Spiritus Sancti, fluentia de ventre credentium, id est, cor & interiora hominis replentia, indeque ad opera cuiusque virtutis promanantia. Atqui si hæreticis horum temporum credimus, qui omnia opera hominis regenerari & credentis in Christum, immunda & peccato contaminata esse affirmant, adeoque *peccatis magis quam virtutibus accensenda* (vt impius Calvinus scribit) profectò de ventre credentium in Christum non fluunt flumina aquæ viuæ, sed Institus. lib. 3. c. 17. num. 3. flumina aquæ fœtidæ, obscenæ, & turbidæ: & manet super eos maledictio Prophetica. *Quid tibi vis in via Aegypti, vt bibas aquam turbidam? & quid tibi cum via Assyrionum, vt bibas aquam fluminis? Arguet te malitia tua, & auersio tua increpabit te.* Volunt isti hæretici, homines iam in Christum credentes, & ex Spiritu Dei regeneratos, quasi in captiuitate adhuc vel Aegyptiaca vel Babylonica, id est, in Diaboli captiuitate adhuc constitutos, seruos peccati esse, bona opera Deo placentia operari, & legem Dei seruare non posse, nihil nisi peccare. Sic de aqua turbida regeneratos bibere, & in illa semper impietate eos manere volunt, de qua Propheta eodem loco dicit, *Me dereliquerunt fontem aquæ viuæ.* Sic mendacem hinc faciunt Christum diserte promittentem, quòd qui lerem. 2. *credidit in eum, flumina de ventre eius fluent aqua viua.*

Sed & aliam quoque de hac Spiritus Sancti in credentibus efficacia promissionem propheticam, huic Euangelio conformem, mendaces isti Magistri planè mendacè constituunt. Dicit enim alius Propheta. *Dabo vobis cor nouum, & spiritum nouum ponam in medio vestri, & auferam cor lapideum de carne vestra, & dabo vobis cor carneum: & spiritum meum ponam in medio vestri, & faciam vt in præceptis meis ambuletis, & iudicia mea custodiat, & operemini.* Dicunt hodie hæretici: Homo regeneratus non potest in præceptis Dei ambulare, nec iudicia Dei custodire, nec legem mandatorum seruare, quia impossibilis illa est, ideoque nullis operibus bonis aut ex vlla obseruantia legis possumus Deo placere, aut coram illo iusti censeris: sed sola Christi iusticia, obedientia, sanctitate nobis impurata, & iustificamur & sanctificamur coram illo. At contra dicit Scriptura, *Spiritum Dei in medio credentium facere vt in præceptis Dei ambulent, & iudicia eius custodiant.* Dicit scriptura, *Dabo vobis cor nouum.* Dicunt hæretici, Manet cor vetus. Dicit Scriptura, *Ponam spiritum nouum.*

Scripturis hæretici contradicunt.

*Prouer. 5.* *in medio vestri.* & iterum, *Bibe fluentia de medio putei tui.* Dicunt hæretici, Spiritus nouus in medio nostri, id est, nobis inhærens nullus est, sed in solo Christo est, *in quo plenitudinem sui Spiritus Pater deposuit,* ait Calvinus, *nobis impudam.* Dicit Scriptura, *Auferam cor lapideum, & dabo cor carneum.* Dicunt hæretici, Manet adhuc cor lapideum, ad omne opus bonum durum, & ineptum, & inflexibile. Quid est enim cor vetus, & cor lapideum, nisi veteris hominis immunditia, & ad omne pietatis opus duritia, difficultas, impossibilitas? Hanc adhuc ponunt in regenetatis hæretici, quoties legem Dei ab illis seruari non posse, neque vnquam ab aliquo letuatam fuisse impiè dogmatizant. Negant igitur profus hæc flumina aquæ viuæ, hæc dona gratiarum Dei, de ventre credentium fluentia, id est, cordibus credentium inherentia, verèque infusa & permanentia. Negant cor nouum, spiritum nouum, spiritum facientem in præceptis Dei ambulare.

48. *Nunquid ex Principibus aliquis aut Phariseis credidit in eum?*

*Caluini  
axioma  
quo Syna-  
goga Ec-  
clesiam,  
Phariseis  
Episcopos  
comparat,  
refellitur.*

**A**Xioma est apud Calvinum, quicquid contra Christum aut Evangelicæ veritatis prædicationem Scribæ, Pharisæi, cæteri que Principes sacerdotum & veteris Synagoga Magistri, calumniando, maledicendo, persequendo, impiè & nefariè moliti sunt, quicquid in illius temporis Synagogam, cæcitatibus, erroribus, ignorantia, malevolentia cadebat, quicumque tandem modo illius Synagoga status aduenient Christo corruptus fuit, hoc totum ad Ecclesiam Christi Catholicam, eiusque Pastores, Doctores, Episcopos, Præpositos transferri debere. Hoc quidem modo quum Historiam Evangelicam passim depraueratque peruerterat, tum hoc imprimis in capite, & ad hanc sententiam. Cuius verbis antequam respondeo, hoc eius generale axioma quantum ad absurditatem & impietatem coniunctum sit, paucis aperiam. Sciant hoc eius axioma, Calvinus nobis Christus esse debet, & eius doctrina Evangelium. Istud enim nisi admittas ac concessio ponas, corrumpitur funditus axioma, & tota huius disputatio extra chorum saltitat. Atqui ut nos illud admittimus, vellemus, contradicent nobis Lutherani omnes, opposent se Anabaptistæ, repugnabunt totis viribus Trinitarij & Armini noui per Transiluaniam ac Poloniam. Sed & (quod huiusmodi